

Cekos In Ekspert

На основу члана 11. став 3. Закона о хемикалијама ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 92/11 и 93/12) и члана 17. став 4. и члана 24. став 2. Закона о Влади ("Службени гласник РС", бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12 и 7/14 - УС),

Министар енергетике, развоја и заштите животне средине доноси

ПРАВИЛНИК О СПИСКУ КЛАСИФИКОВАНИХ СУПСТАНЦИ

(Сл. гласник РС бр. 48/14)

Основни текст на снази од 13/05/2014 , у примени од 13/05/2014

Члан 1.

- (1) Овим правилником утврђује се Списак класификованих супстанци .
- (2) Списак из става 1. овог члана одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 2.

Списак класификованих супстанци садржи:

- 1) Увод у Списак класификованих супстанци ,
- 2) Табелу 1. - Списак класификованих супстанци у складу са Правилником о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа у складу са Глобално хармонизованим системом за класификацију и обележавање УН и
- 3) Табелу 2. - Списак класификованих супстанци у складу са Правилником о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа.

Члан 3.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Списак класификованих супстанци ("Службени гласник РС", број 82/10).

Члан 4.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Број 110-00-34/2014-07

У Београду, 16. априла 2014. године

Министар,

проф. др Зорана Михајловић, с.р.

СПИСАК КЛАСИФИКОВАНИХ СУПСТАНЦИ

1. Увод у Списак класификованих супстанци

1.1. Подаци о класификованим супстанцама

1.1.1. Нумерисање и идентификација класификоване супстанце

1.1.1.1. Индекс број

Индекс број је идентификациони број којим се свака класификована супстанца нумерише на основу атомског броја елемента који у највећој мери одређује својства те супстанце. Органске супстанце су, због своје разноврсности, разврстане у групе супстанци. Индекс број за сваку класификовану супстанцу дат је у облику низа цифара типа: ABC-RST-VW-Y. Део низа цифара ABC означава атомски број елемента или органске функционалне групе у молекулу која у највећој мери одређује својства те супстанце. Део низа цифара RST означава редни број супстанце у тој ABC групи класификованих супстанци. Део низа цифара VW означава облик у коме се супстанца производи или ставља у промет. Цифра Y је контролни број који се израчунава према десетоцифреној ISBN методи.

1.1.1.2. Хемијски назив

Као хемијски назив класификоване супстанце, кад год је могуће, користи се назив према IUPAC номенклатури (International Union of Pure and Applied Chemistry - Међународна унија за чисту и примењену хемију). За супстанце наведене у EINECS, ELINCS или NLP листи користе се називи из тих листа. У неким случајевима, користи се и уобичајени назив супстанце, односно генерички назив (међународни незаштићени назив) супстанце који је предложила или прихватила Међународна организација за стандардизацију (International Organization for Standardization - ISO), као и синоними. За средства за заштиту биља и биоцидне производе, кад год је могуће, користи се ISO назив.

У Списку класификованих супстанци не наводе се називи нечистоћа, адитива и других састојака малог удела, осим ако доприносе класификацији супстанце.

На етикети супстанце која је наведена у Списку класификованих супстанци наводи се хемијски назив из овог списка. За одређене супстанце, поред хемијског назива, у Списку класификованих супстанци, у правоугаоним заградама, дате су и додатне информације које није неопходно наводити на етикети.

Ако је поред хемијског назива супстанце у Списку класификованих супстанци дат и проценат нечистоћа у облику текста: "(садржи \geq xx % нечистоћа)", текст у загради сматра се делом назива и наводи се на етикети.

За неке супстанце у Списку класификованих супстанци наведен је специфични проценат чистоће. Супстанце које имају виши проценат активне материје него што је специфични проценат чистоће наведен у овом списку (нпр. органски пероксиди), и као такве нису наведене у Списку класификованих супстанци, могу да имају друга опасна својства (нпр. експлозивна) и класификују се и обележавају у складу с тим.

Ако су специфичне граничне концентрације дате у Списку класификованих супстанци, оне се примењују само на супстанцу наведену под тим индекс бројем у Табели 1, односно у Табели 2. У случају да је за супстанцу (или смешу) под одређеним индекс бројем наведен специфични проценат чистоће, специфичне граничне концентрације се примењују само на ту супстанцу (са специфичним процентом чистоће из Списка класификованих супстанци), а не на чисту супстанцу.

1.1.1.3. ЕС број

ЕС број, т.ј. EINECS, ELINCS или NLP број је званични идентификациони број супстанце у Европској унији.

EINECS број је идентификациони број који је додељен свакој супстанци унесеној у Европски инвентар постојећих хемијских супстанци (European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances - EINECS).

ELINCS број је идентификациони број који је додељен свакој супстанци која је прошла поступак нотификације и унесена је у Европску листу нотификованих хемијских супстанци (European List of Notified Chemical Substances - ELINCS).

NLP број је идентификациони број који је додељен свакој супстанци која је у Европској унији на NLP листи (no-longer polymers - NLP).

ЕС број је дат у облику низа од седам цифара типа: XXX-XXX-X. ЕС бројеви започињу EINECS бројевима, и то од броја 200-001-8, затим следе ELINCS бројеви почевши од броја 400-010-9 и NLP бројеви почевши од броја 500-001-0.

1.1.1.4. CAS број

CAS број је идентификациони број који је додељен свакој појединачној супстанци која је публикована у научној литератури и унесена у CAS регистар (Chemical Abstract Service - CAS). CAS број за анхидроване и хидратисане облике супстанце може бити различит, док се EINECS број односи и на анхидроване и на хидратисане облике супстанце. CAS бројеви који су унети у Списак класификованих супстанци односе се само на анхидровани облик супстанце и не идентификују супстанцу прецизно као EINECS број.

1.1.1.5. Групе супстанци

Групе супстанци могу бити укључене у Списак класификованих супстанци под једним индекс бројем. У том случају, класификација и обележавање из овог списка примењују се на све супстанце обухваћене тим индекс бројем.

У неким случајевима, појединачна супстанца из групе супстанци може се додатно класификовати и обележити. Тада је појединачна супстанца наведена под одређеним индекс бројем, а група супстанци је наведена под другим индекс бројем са назнаком: "са изузетком оних наведених на другом месту у овој табели".

Појединачна супстанца, у неким случајевима, може бити укључена у две или више група супстанци. У тим случајевима, класификација појединачне супстанце зависи од класификације тих група супстанци, односно када је за две или више група супстанци у које је укључена појединачна супстанца дата различита класификација, за класификацију појединачне супстанце примењује се најстрожа класификација.

За соли, класификација и обележавање из Списка класификованих супстанци односи се и на анхидровани и на хидратисани облик соли, осим ако другачије није назначено.

ЕС или CAS бројеви не наводе се за групе супстанци које садрже више од четири појединачне супстанце.

1.1.2. Подаци о класификацији и обележавању у Табели 1.

1.1.2.1. Класификација

1.1.2.1.1. Класа и категорија опасности

Класификација према критеријумима из Правилника о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа у складу са Глобално хармонизованим системом за класификацију и обележавање УН ("Службени гласник РС", број 105/13) дата је у облику скраћенице за одговарајућу класу опасности и категорију/подкласу/тип у оквиру те класе опасности. Класе опасности и њихове скраћенице са знаком категорије су:

Класа опасности	Скраћеница
Експлозивни	Нест. експл.
	Експл. 1.1
	Експл. 1.2
	Експл. 1.3

	Экспл. 1.4 Экспл. 1.5 Экспл. 1.6
Запаљиви гасови	Зап. гас. 1 Зап. гас. 2
Запаљиви аеросоли	Зап. аерос. 1
Оксидујући гасови	Оксид. гас. 1
Гасови под притиском	Гас. под прит.
Запаљиве течности	Зап. теч. 1 Зап. теч. 2 Зап. теч. 3
Запаљиве чврсте супстанце и смеше	Зап. чврст. 1 Зап. чврст. 2
Самореактивне супстанце или смеше	Самореакт. А Самореакт. Б Самореакт. Ц, Д Самореакт. Е, Ф Самореакт. Г
Самозапаљиве течности	Самозап. теч. 1
Самозапаљиве чврсте супстанце и смеше	Самозап. чврст. 1
Самозагревајуће супстанце или смеше	Самозагр. 1 Самозагр. 2
Супстанце или смеше које у контакту са водом ослобађају запаљиве гасове	Конт. са водом зап. гас. 1 Конт. са водом зап. гас. 2 Конт. са водом зап. гас. 3
Оксидујуће течности	Оксид. теч. 1 Оксид. теч. 2 Оксид. теч. 3
Оксидујуће чврсте супстанце и смеше	Оксид. чврст. 1 Оксид. чврст. 2 Оксид. чврст. 3
Органски пероксиди	Орган. перокс. А Орган. перокс. Б Орган. перокс. Ц, Д Орган. перокс. Е, Ф Орган. перокс. Г
Супстанце и смеше корозивне за метале	Кор. мет. 1
Акутна токсичност	Ак. токс. 1 Ак. токс. 2 Ак. токс. 3

	Ак. токс. 4
Корозивно оштећење коже/иритација коже	Кор. кожа 1А Кор. кожа 1Б Кор. кожа 1Ц Ирит. кожа 2
Тешко оштећење ока/иритација ока	Ошт. ока 1 Ирит. ока 2
Сензибилизација респираторних органа/сензибилизација коже	Сензиб. респ. 1, 1А, 1Б Сензиб. кожа 1, 1А, 1Б
Мутагеност герминативних ћелија	Мут. герм. 1А Мут. герм. 1Б Мут. герм. 2
Карциногеност	Карц. 1А Карц. 1Б Карц. 2
Токсичност по репродукцију	Токс. по репр. 1А Токс. по репр. 1Б Токс. по репр. 2 Токс. по репр. (лакт.)
Специфична токсичност за циљни орган - једнократна изложеност	Спец. токс. - ЈИ 1 Спец. токс. - ЈИ 2 Спец. токс. - ЈИ 3
Специфична токсичност за циљни орган - вишекратна изложеност	Спец. токс. - ВИ 1 Спец. токс. -ВИ 2
Опасност од аспирације	Асп. 1
Опасност по водену животну средину	Вод. жив. сред. - ак. 1 Вод. жив. сред. - хрон. 1 Вод. жив. сред. - хрон. 2 Вод. жив. сред. - хрон. 3 Вод. жив. сред. - хрон. 4
Опасност по озонски омотач	Озон 1

1.1.2.1.2. Обавештење о опасности

Обавештења о опасности одговарају класификацији. За одређена обавештења о опасности, уз ознаку која се састоји од латиничног слова "H" и троцифреног броја, додата су и одговарајућа слова која указују на пут излагања ("i") или на ефекте на плодност ("D" или "d") и/или на раст и развој ("F" или "f"), као и на то да постоји сумња на ове ефекте ("D" или "d") или су ефекти уочени ("F" или "D"), и то:

H350i	Може да изазове карцином ако се удише.
H360F	Може штетно да утиче на плодност.
H360D	Може штетно да утиче на плод.
H361f	Сумња се да може штетно да утиче на плодност.

H361d	Сумња се да може штетно да утиче на плод.
H360FD	Може штетно да утиче на плодност. Може штетно да утиче на плод.
H361fd	Сумња се да може штетно да утиче на плодност. Сумња се да може штетно да утиче на плод.
H360Fd	Може штетно да утиче на плодност. Сумња се да може штетно да утиче на плод.
H360Df	Може штетно да утиче на плод. Сумња се да може штетно да утиче на плодност.

1.1.2.2. Обележавање

У Табели 1. дате су ознаке за одговарајуће елементе обележавања у складу са Правилником о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа у складу са Глобално хармонизованим системом за класификацију и обележавање УН, и то:

- 1) у колони "Пиктограм, реч упозорења" дате су ознаке за пиктограме опасности у складу са прописаним принципима првенства за пиктограме опасности, као и одговарајућа реч упозорења;
- 2) у колони "Обавештење о опасности" дате су ознаке за обавештења о опасности у складу са класификацијом и прописаним принципима првенства за обавештења о опасности;
- 3) у колони "Додатно обавештење о опасности" дате су ознаке за додатна обавештења о опасности у складу са прописаним принципима првенства за обавештења о опасности и посебним правилима за обележавање и паковање одређених супстанци и смеша.

1.1.2.3. Специфичне граничне концентрације и М-фактори

У Табели 1. дате су специфичне граничне концентрације уколико су различите од општих граничних концентрација из Правилника о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа у складу са Глобално хармонизованим системом за класификацију и обележавање УН. У овој колони наводи се и одговарајућа скраћеница класе опасности и ознака обавештења о опасности из тачке 1.1.2.1. овог увода. Уколико за одређену класу опасности, односно категорију/подкласу/тип у оквиру те класе опасности, нису дате специфичне граничне концентрације, за класификацију супстанце која садржи нечистоће, адитиве или појединачне састојке или за класификацију смеше примењују се прописане опште граничне вредности концентрације.

У овој колони Табеле 1. може да буде дата и ознака "*" која указује на то да је у Табели 2. дата специфична гранична концентрација за акутну токсичност према Правилнику о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа ("Службени гласник РС", бр. 59/10, 25/11 и 5/12) (видети тачку 1.2.1. овог увода).

Уколико није другачије назначено, ове граничне концентрације дате су као масени удео супстанце у смеси изражен у процентима.

У случају када је М-фактор одређен за супстанце које су класификоване као опасне по водену животну средину. Акутно 1 или Хронично 1, овај М-фактор се наводи у истој колони Табеле 1. као и специфична гранична концентрација. Ако су посебно наведени М-фактори за категорије Акутно 1 и Хронично 1, сваки М-фактор наводи се истим редоследом као и њему одговарајућа категорија. Када је у Табели 1. наведен само један М-фактор, а супстанца је класификована у категорије Акутно 1 и Хронично 1, произвођач, увозник или даљи корисник смеше у чији састав улази та супстанца, користи тај М-фактор приликом класификације смеше, у односу на акутну и дуготрајну опасност по водену животну средину, применом прописане методе сумирања.

Ако М-фактор није дат у Табели 1, произвођач, увозник или даљи корисник одређује М-фактор за супстанцу на основу доступних података. За одређивање и примену М-фактора видети Правилник о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа у складу са Глобално

хармонизованим системом за класификацију и обележавање УН, одељак 4.1.3.5.5.5.

1.1.3. Напомене уз класификоване супстанце

1.1.3.1. Напомене у вези са идентификацијом, класификацијом и обележавањем супстанци
За супстанце напомене су дате великим латиничним словима и њихово значење је следеће:

Напомена А: Неопходно је да назив супстанце на етикети одговара једном од хемијских назива датих у овом списку. У табелама се понекад користе општи називи као што су "једињења..." или "соли...". У овом случају, снабдевач на етикети наводи прави хемијски назив супстанце као што је дато у тачки 1.1.1.2. овог увода.

Напомена В: Неке супстанце (киселине, базе, итд.) стављају се у промет у облику водених раствора различитих концентрација, због чега се ови раствори различито класификују и обележавају из разлога што њихова опасна својства зависе од концентрације супстанце. Супстанце које су у овом списку наведене са напоменом В имају општи назив типа: "азотна киселина...%". У овом случају на етикети се наводи концентрација раствора изражена у процентима. Уколико није другачије наведено подразумева се да је концентрација дата као масени удео (m/m).

Напомена С: Неке органске супстанце стављају се у промет или у облику одређеног изомера или као смеша неколико изомера. У овом случају на етикети се наводи да ли је супстанца у облику одређеног изомера или смеше изомера.

Напомена D: Одређене супстанце које подлежу спонтаној полимеризацији или разлагању углавном се стављају у промет у стабилованом облику, па су у овом облику и наведене у Списку класификованих супстанци. У одређеним случајевима, када се овакве супстанце стављају у промет у нестабилованом облику, на етикети се поред хемијског назива супстанце наводи и реч: "нестабилновано".

Напомена Е (наведена у Табели 2): Супстанцама са специфичним ефектима на здравље људи које су класификоване као карциногене, мутагене и/или токсичне по репродукцију у категорије 1 или 2 додељена је напомена Е ако су такође класификоване као веома токсичне (Т+), токсичне (Т) или штетне (Хп). У том случају, ознаке ризика R20, R21, R22, R23, R24, R25, R26, R27, R28, R39, R68 (штетно), R48 и R65 и њихове комбинације приказују се тако што се испред ових ознака ризика додаје реч: "такође".

Напомена F: За супстанцу која може да садржи стабилизатор, у случају да стабилизатор мења опасна својства супстанце на основу којих је извршена класификација наведена у Списку класификованих супстанци, потребно је извршити класификацију и обележавање у складу са правилима за класификацију и обележавање опасних смеша.

Напомена G: Ако се супстанца ставља у промет у облику експлозива, експлозивност се одређује одговарајућим методама испитивања, а класификација и обележавање ове супстанце треба да укажу на њена експлозивна својства.

Напомена J: Класификација супстанце као карциногене или мутагене не примењује се ако се може доказати да супстанца садржи мање од 0,1% m/m бензена (EINECS број 200-753-7). Напомена J наводи се у Списку класификованих супстанци само за одређене сложене супстанце добијене из нафте или угља.

Напомена K: Класификација супстанце као карциногене или мутагене не примењује се ако се може доказати да супстанца садржи мање од 0,1% m/m 1,3-бутадиена (EINECS број 203-450-8). Ако се, у овом случају, супстанца не класификује као карциногена или мутагена, на етикети се наводе

обавештења о мерама предострожности (P102-)P210-P403 (у Табели 1.) или ознаке безбедности S (2-)9-16 (у Табели 2.). Напомена K наводи се у Списку класификованих супстанци само за одређене сложене супстанце добијене из нафте.

Напомена L: Класификација супстанце као карциногене не примењује се ако се екстракцијом полицикличних аромата са диметилсулфоксидом (DMSO) према методи IP 346 ⁽¹⁾ или еквивалентној методи може доказати да је њихов садржај у супстанци мањи од 3% (m/m). Напомена L наводи се у Списку класификованих супстанци само за одређене сложене супстанце добијене из нафте.

Напомена M: Класификација супстанце као карциногене не примењује се ако се може доказати да супстанца садржи мање од 0,005% m/m бензо[а]-пирена (EINECS број 200-028-5). Напомена M наводи се у Списку класификованих супстанци само за одређене сложене супстанце добијене из угља.

Напомена N: Класификација супстанце као карциногене не примењује се ако је потпуно познат процес пречишћавања и ако се може доказати да је супстанца која је наведена у Списку класификованих супстанци произведена из друге супстанце која није карциногена. Напомена N наводи се у Списку класификованих супстанци само за одређене сложене супстанце добијене из нафте.

Напомена P: Класификација супстанце као карциногене или мутагене не примењује се ако се може доказати да супстанца садржи мање од 0,1% m/m бензена (EINECS број 200-753-7). Ако се, у овом случају, супстанца не класификује као карциногена или мутагена, на етикети се наводе обавештења о мерама предострожности (102) 260-262-301+310-331 (за супстанце наведене у Табели 1.) или ознаке безбедности S(2-)23-24-62 (за супстанце наведене у Табели 2.). Напомена P наводи се у Списку класификованих супстанци само за одређене сложене супстанце добијене из нафте.

Напомена Q: Класификација супстанце као карциногене не примењује се ако се може доказати да супстанца испуњава један од услова:

- краткотрајни тест биоперзистенције након инхалационе примене је показао да влакна дужа од 20 μm имају време полуживота мање од 10 дана или
- краткотрајни тест биоперзистенције након интратрахеалне примене је показао да влакна дужа од 20 μm имају време полуживота мање од 40 дана или
- одговарајући тест након интраперитонеалне примене није доказао пораст карциногености или
- релевантне патогене или неопластичне промене нису уочене приликом примене одговарајућег инхалационог теста дуготрајне експозиције.

Напомена R: Класификација супстанце као карциногене не примењује се на влакна чија дужина износи геометријску средину вредности пречника умањену за две стандардне грешке које износе више од 6 μm .

Напомена S: Супстанца спада у посебне случајеве и може имати етикету са одређеним одступањима од обележавања у складу са прописима којима се уређује класификација, паковање, обележавање и оглашавање хемикалије и одређеног производа.

Напомена T: Супстанца може да се стави у промет у облику у којем нема физичка и хемијска својства која су назначена у Списку класификованих супстанци. Ако резултати одговарајућих метода испитивања показују да облик ове супстанце у коме се она ставља у промет нема назначена физичка и хемијска својства, супстанца се класификује у складу са резултатима тих метода испитивања. Одговарајуће информације, укључујући и референцу о методи испитивања наводе се у безбедносном листу.

Напомена U: (наведена у Табели 1.): Када се гасови класификовани као гасови под притиском стављају у промет, неопходно је да се разврстају у једну од група у оквиру ове класе опасности, и то: компримовани гас, течни гас, расхлађени течни гас или растворени гас. Група зависи од физичког

стања у којем је гас упакован и одређује се у зависности од случаја.

(1) IP 346 "Determination of polycyclic aromatic hydrocarbons in unused lubricating base oils and asphaltene free petroleum fractions - Dimethyl sulphoxide extraction refractive index method", Institute of Petroleum, London.

1.1.3.1. Напомене у вези са класификацијом и обележавањем смеша

За смеше напомене су дате арапским бројевима и њихово значење је следеће:

Напомена 1: Наведена специфична гранична концентрација или, у одсуству те концентрације, општа гранична концентрација из Правилника о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа, дата је као масени удео метала у смеси, израчунат у односу на укупну масу смеше, изражен у процентима.

Напомена 2: Наведена специфична гранична концентрација изоцијаната дата је као масени удео слободног мономера у смеси, израчунат у односу на укупну масу смеше, изражен у процентима.

Напомена 3: Наведена специфична гранична концентрација дата је као масени удео хроматних јона растворених у води, израчунат у односу на укупну масу смеше, изражен у процентима.

Напомена 5: Граничне концентрације за гасовите смеше дате су као запремински удео (V/V) изражен у процентима.

Напомена 7: Легуре које садрже никл класификоване су у односу на сензибилизацију коже уколико је брзина ослобађања никла већа од $0,5 \mu\text{g Ni /cm}^2/\text{недељно}$, мерено по стандарду SRPS EN 1811.

1.1.4. Подаци о класификацији и обележавању у Табели 2.

1.1.4.1. Класификација

У Табели 2. дата је класификација према критеријумима из Правилника о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа, и то у облику скраћенице за сваку класу опасности, и одговарајуће ознаке ризика. У појединим случајевима (на пример за супстанце класификоване као запаљиве, за супстанце које изазивају сензибилизацију или за неке супстанце класификоване као опасне по животну средину) дата је само ознака ризика као ознака одговарајуће класификације.

Скраћенице за класе опасности су:

- Експлозивно: E
- Оксидујуће: O
- Веома лако запаљиво: F+
- Лако запаљиво: F
- Запаљиво: R10
- Веома токсично: T+
- Токсично: T
- Штетно: Xn
- Корозивно: C
- Иритативно: Xi
- Сензибилизација: R42 и/или R43
- Карциногено: Карц. кат. (1, 2 или 3)
- Мутагено: Мута. кат. (1, 2 или 3)
- Токсично по репродукцију: Токс. по репр. кат. (1, 2 или 3)

- Опасно по животну средину: N или R52 и/или R53.

1.1.4.2. Обележавање

У Табели 2. дати су елементи обележавања према Правилнику о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа, и то:

- 1) знак опасности који указује и на одговарајуће писано упозорење;
- 2) ознаке ризика које су дате у облику слова "R" и низа бројева који указују на одређене ризике које та супстанца представља. Ови бројеви могу бити раздвојени цртицом "-" (када се указује да сваком од бројева одговара одређени текст који се односи на ризик који је представљен тим бројем) или косом цртом "/" (када се указује да се ради о комбинованој ознаци ризика којој одговара комбиновани текст, у једној реченици, који се односи на ризик који је представљен том комбинацијом бројева);
- 3) ознаке безбедности које су дате у облику слова "S" и низа бројева који указује на препоручене мере безбедности. Ови бројеви могу бити раздвојени цртицом "-" или косом цртом као и код ознака ризика из подтачке 2) ове тачке. Наведене ознаке безбедности односе се само на супстанце, док се за смеше ознаке безбедности одређују у складу са уобичајеним правилима обележавања.

За одређене опасне супстанце и смеше које су намењене за општу употребу одређене ознаке безбедности су обавезне, и то:

- S1, S2 и S45 обавезне су за све веома токсичне, токсичне и корозивне супстанце и смеше које су намењене за општу употребу;
- S2 и S46 обавезне су за све опасне супстанце и смеше које су намењене за општу употребу осим оних које су класификоване само као опасне по животну средину;
- S1 и S2 (које су дате у заградама) обавезне су, али се могу изоставити са етикете у случају да је супстанца или смеша намењена искључиво за индустријску употребу.

1.1.4.3. Граничне концентрације

У Табели 2, за поједине супстанце, дате су граничне концентрације и класе опасности на које се ове граничне концентрације односе, а које су неопходне да би се класификовала смеша која садржи ту супстанцу.

Уколико није другачије назначено, ове граничне концентрације дате су као масени удео (m/m) супстанце у смеши, изражен у процентима.

Уколико граничне концентрације нису наведене у Табели 2. Списка класификованих супстанци, за процену опасности смеше на здравље људи и животну средину применом конвенционалне методе израчунавања користе се граничне концентрације које су дате у Правилнику о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа.

1.2. Класификација и обележавање у Табели 1. која је добијена превођењем класификације из Табеле 2.

1.2.1. Минимум класификације

За одређене класе опасности, укључујући акутну токсичност и специфичну токсичност за циљни орган - виšekратна изложеност, класификација из Табеле 2. не одговара директно класификацији из Табеле 1. У тим случајевима, класификација која је дата у Списку класификованих супстанци сматра се минимумом класификације. Ова класификација се примењује само:

- ако произвођачу или увознику нису доступни подаци или друге информације које указују на класификацију у тежу категорију у поређењу са минимумом класификације када се обавезно примењује класификација у тежу категорију и

- ако се минимум класификације може ближе одредити коришћењем табеле за превођење класификације ако је физичко стање супстанце коришћене у испитивањима акутне инхалационе токсичности познато произвођачу или увознику. Класификација добијена коришћењем табеле за превођење класификације обавезно се примењује ако се разликује од минимума класификације датог у Списку класификованих супстанци.

Минимум класификације за одређену класу опасности назначен је ознаком "*" у Табели 1. колона "Класа и категорија опасности".

Ознака "*" може се наћи и у Табели 1. колона "Специфичне граничне концентрације, М-фактори" чиме се указује да супстанца има специфичне граничне концентрације за акутну токсичност које су дате у Табели 2. колона "Граничне концентрације". Ове граничне концентрације не могу се превести у граничне концентрације у складу са Правилником о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа у складу са Глобално хармонизованим системом за класификацију и обележавање УН, нарочито када је назначен минимум класификације. У том случају, класификација у односу на акутну токсичност може бити од посебног значаја.

1.2.2. Пут излагања се узима у обзир

За одређене класе опасности, нпр. за специфичну токсичност за циљни орган, пут излагања се назначава у Табели 1. уз обавештење о опасности само ако је доказано да други пут излагања не може да изазове опасност у складу са критеријумима из Правилника о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа у складу са Глобално хармонизованим системом за класификацију и обележавање УН. У Табели 2, пут излагања је назначен уз ознаку ризика R48 ако постоје подаци који оправдавају класификацију само за тај пут излагања. Приликом превођења класификације из Табеле 2. у одговарајућу класификацију која је дата у Табели 1. није било могуће одредити пут излагања зато што неопходне информације нису биле доступне, па се уз обавештење о опасности у Табели 1. не наводи пут излагања. Таква обавештења о опасности назначена су ознаком "*" у Табели 1.

1.2.3. Обавештења о опасности за токсичност по репродукцију

Обавештења о опасности H360 (које гласи: "Може штетно да утиче на плодност или на плод.") и H361 (које гласи: "Сумња се да штетно утиче на плодност или на плод") указују на општу забринутост за ефекте на плодност и раст и развој плода. Ова обавештења о опасности могу да се замене обавештењима о опасности која се односе само на ефекте за које постоји забринутост, ако је доказано да ефекти на плодност или раст и развој плода нису од значаја. Таква обавештења о опасности назначена су ознаком "****" у Табели 1.

1.2.4. Одговарајућа класификација у односу на физичку опасност не може се извести

За неке супстанце које су наведене у Списку класификованих супстанци није било могуће извести одговарајућу класификацију у односу на физичку опасност зато што није било довољно података за примену критеријума за класификацију из Правилника о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа у складу са Глобално хармонизованим системом за класификацију и обележавање УН. У таквим случајевима, супстанци се може доделити различита (и тежа) категорија или чак друга класа опасности у односу на ону која је дата у Табели 1. Неопходно је да одговарајућа класификација буде потврђена методом испитивања.

Класификација у односу на физичку опасност коју је потребно потврдити методом испитивања назначена је ознаком "*****" у Табели 1.

Табела 1.

Списак класификованих супстанци у складу са Правилником о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа у складу са Глобално хармонизованим системом за класификацију и обележавање УН

Табела 2.

Списак класификованих супстанци у складу са Правилником о класификацији, паковању, обележавању и оглашавању хемикалије и одређеног производа

© Cekos In, Beograd, www.cekos.rs